

Bekendtgørelse om lægers forpligtelser i forbindelse med livstestamenter m.v.

I medfør af § 4, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 240 af 20. marts 2007 om livstestamenter, fastsættes:

Livstestamenter

§ 1. Enhver, der er fyldt 18 år og ikke er under værgemål, der omfatter personlige forhold, jf. værgemålslovens § 5, kan oprette et livstestamente. I livstestamentet kan den pågældende (testator) udtrykke sine ønsker med hensyn til behandling, hvis vedkommende måtte komme i en tilstand, hvor selvbestemmelsesretten ikke længere kan udøves af patienten selv, jf. sundhedslovens § 26, stk. 1.

Indhold og retsvirkning af et livstestamente

§ 2. I et livstestamente kan testator tilkendegive, jf. sundhedslovens § 26, stk. 2, at

- 1) der ikke ønskes livsforlængende behandling i en situation, hvor testator er uafvendeligt døende, og
- 2) der ikke ønskes livsforlængende behandling i tilfælde af, at sygdom, fremskreden alderdomssvækkelse, ulykke, hjertestop eller lignende har medført så svær invaliditet, at testator varigt vil være ude af stand til at tage vare på sig selv fysisk og mentalt.

Stk. 2. Testators ønske i medfør af stk. 1, nr. 1, er bindende for lægen, mens et ønske efter stk. 1, nr. 2, er vejledende for lægen og skal indgå i dennes overvejelser om behandling, jf. sundhedslovens § 26, stk. 5.

§ 3. En patient anses for uafvendeligt døende, når døden med stor sandsynlighed forventes at indtræde inden for dage til uger trods anvendelse af de - ud fra den tilgængelige viden om grundsygdommen og dens eventuelle følgetilstande - foreliggende behandlingstilbud.

Stk. 2. Ved livsforlængende behandling forstås behandling, hvor der ikke er udsigt til helbredelse, bedring eller lindring, men alene til en vis livsforlængelse, jf. sundhedslovens § 26, stk. 3.

Stk. 3. Hjertestopbehandling anses for livsforlængende behandling.

§ 4. Et livstestamente får først virkning fra det tidspunkt, hvor en patient ikke længere er habil og således ikke i stand til at udøve sin selvbestemmelsesret, og en læge har konstateret, at patienten befinder sig i en tilstand, som nævnt i § 2, stk. 1, nr. 1 eller 2.

Lægens pligter

§ 5. En læge skal altid foretage en vurdering af patientens tilstand og udsigterne til bedring samt mulighederne for behandling.

Stk. 2. Lægen vurderer, om patienten er uafvendeligt døende, jf. § 2, stk. 1, nr. 1, jf. § 3, stk. 1. Der kan f.eks. være tale om:

- 1) Patienter, der er i slutfasen af cancersygdom, og som ikke viser tegn på bedring eller lindring som følge af behandling, eller
- 2) patienter med uopretteligt svigt af flere organsystemer (f.eks. hjerne, hjerte, lunger, nyrer, lever), hvor der trods maksimal understøttende behandling er fortsat forværring af de fysiologiske funktioner.

Stk. 3. Lægen vurderer, om patienten befinder sig i en tilstand, hvor uhelbredelige og svært invaliderende lidelser har medført, at patienten varigt vil være ude af stand til at tage vare på sig selv fysisk og mentalt, jf. § 2, stk. 1, nr. 2. Det kan dreje sig om uhelbredelige og svært invaliderende lidelser, som f.eks.:

- 1) Cerebrale lidelser: Svær demens (Alzheimers og lignende), invaliderende følger efter appoplexia cerebri, efter cerebrale traumer og efter hjertestop: Patienter, der er så svært hjerneskadede, at de hverken opfatter, hvad der meddeles dem eller er i stand til selv at meddele sig til deres omgivelser (impressiv og ekspressiv afasi) og er ude af stand til at klare sig selv og derfor fuldstændig afhængige af andres hjælp.
- 2) Pulmonale lidelser: Terminal respirationsinsufficiens: Patienter, der lider af en fremadskridende lungesvækkelse uden ledsagende behandlelig sygdom, hvor lungelidelsen er så fremskreden, at kun respiratorbehandling kan forlænge livet.
- 3) Rygmarvslidelser: Højt medullært tværsnitssyndrom: Patienter, der på grund af svære læsioner af eller sygdom i den forlængede rygmarv er totalt lammede og ude af stand til at meddele sig til omverdenen.

Stk. 4. Er en læge i tvivl om patientens tilstand, skal lægen behandle patienten, indtil tilstanden er afklaret.

Kontakt til Livstestamenteregisteret

§ 6. Såfremt en læge i tilfælde, hvor en patient er uafvendeligt døende og ikke er i stand til at udøve sin selvbestemmelsesret, jf. § 2, stk. 1, nr. 1, påtænker at iværksætte livsforlængende behandling af patienten, eller påtænker at fortsætte livsforlængende behandling i tilfælde, hvor patienten er i en situation, som nævnt i § 2, stk. 1, nr. 2, skal lægen kontakte Livstestamenteregisteret på Rigshospitalet¹⁾ med henblik på at undersøge, om der er registreret et livstestamente, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. En læge skal ikke kontakte Livstestamenteregisteret, hvis en patient i forbindelse med en aktuel sygdomssituation utvetydigt har tilkendegivet, at et livstestamente ønskes tilbagekaldt, jf. § 7, stk. 2.

Ændring eller tilbagekaldelse af et livstestamente

§ 7. Testator kan til enhver tid ændre eller tilbagekalde sit livstestamente. Et livstestamente ændres eller tilbagekaldes ved, at testator skriftligt og utvetydigt tilkendegiver dette over for Livstestamenteregisteret, jf. dog stk. 2. Testator kan desuden ændre sit livstestamente elektronisk på www.sundhed.dk ved brug af digital signatur eller NemID.

Stk. 2. Et livstestamente kan, uanset stk. 1, tilbagekaldes eller ændres ved, at testator i forbindelse med en aktuel sygdomssituation utvetydigt tilkendegiver over for en sundhedsperson, f.eks. over for den behandlende læge, at livstestamentet ikke længere skal være gældende eller opretholdes i dets oprindelige form. Tilkendegivelsen har virkning fra det tidspunkt, den er fremsat, og har alene virkning for det aktuelle behandlingsforløb.

Aktuel tilkendegivelse

§ 8. En patient kan i forbindelse med en aktuel sygdomssituation tilkendegive, at livsforlængende behandling ikke ønskes iværksat. Lægen er herefter forpligtet til at følge patientens ønsker. Denne pligt gælder også, hvor patienten senere i det aktuelle forløb bliver inhabil, f.eks. på grund af bevidstløshed.

Ingen tilkendegivelse

§ 9. Hvis patienten er uafvendeligt døende og ikke længere er i stand til at udøve sin selvbestemmelsesret, f.eks. på grund af bevidstløshed, kan en læge beslutte at undlade at begynde eller fortsætte behandling, som kun kan udskyde tidspunktet for dødens indtræden, jf. sundhedslovens § 25, stk. 2.

Smertestillende midler m.v.

§ 10. En uafvendeligt døende patient kan modtage de smertestillende, beroligende eller lignende midler, som er nødvendige for at lindre patientens tilstand, selv om dette kan medføre fremskyndelse af dødstidspunktet ("dobbelteffekt"), jf. sundhedsloven § 25, stk. 3.

Stk. 2. En læge kan beslutte, at en behandling, som omhandlet i stk. 1, skal foretages både i situationer, hvor patienten er habil og har givet informeret samtykke til behandlingen og i situationer, hvor patientens ikke er habil og ude af stand til at udøve sin selvbestemmelsesret.

Journalføring

§ 11. Det skal fremgå af patientjournalen, om patienten har oprettet et livstestamente.

§ 12. Der skal i patientjournalen føres nøjagtige optegnelser over lægens vurdering af patientens tilstand og grundlaget herfor i relation til indholdet i et livstestamente.

Stk. 2. Der skal ligeledes i patientjournalen føres nøjagtige optegnelser over, hvem der har rettet henvendelse til Livstestamenteregisteret, herunder hvornår henvendelsen fandt sted og resultatet heraf.

Stk. 3. Patientens øvrige tilkendegivelser, jf. § 7, stk. 2, og § 8 og en læges beslutning i henhold til § 9, skal ligeledes fremgå af patientjournalen.

Ansvar

§ 13. Ansvar for, at bestemmelserne i bekendtgørelsen er opfyldt, på hviler den for behandlingen ansvarlige læge.

Ikrafttræden m.v.

§ 14. Bekendtgørelsen træder i kraft den 10. april 2012.

Stk. 2. Samtidig ophæves cirkulære nr. 157 af 15. september 1998 om lægers forpligtelser i forbindelse med livstestamenter mv., vejledning nr. 158 af 15. september 1998 om lægers forpligtelser i relation til indholdet af livstestamenter og meddelelse af 31. august 2005 om livstestamenterordenen.

Sundhedsstyrelsen, den 3. april 2012

ELSE SMITH

/ Anne Mette Dons

- 1) Henvendelser til Livstestamentregisteret kan ske på alle dage på alle tidspunkter af døgnet, men om muligt helst på hverdage inden for normal åbningstid. Telefonnummeret er 35 45 52 69. Lægen skal oplyse dels patientens navn og personnummer dels sit eget navn, sit personnummer (kontrolforanstaltning) og et telefonnummer, der kan ringes tilbage til.